

Тема 3. Право на доступ до суду: європейські стандарти

Теоретичні питання:

- 1. Право на доступ до суду як елемент права на справедливий суд:**
  - 1.1. Рішення у справі «Голдер проти Сполученого Королівства» 1975;
  - 1.2. Окремі думки у справі «Голдер проти Сполученого Королівства».
- 2. Обмеження права на доступ до суду:**
  - 2.1. строк позовної давності;
  - 2.2. недієздатні, обмежено дієздатні, неповнолітні;
  - 2.2. судовий збір;
  - 2.3. імунітети: судовий, парламентський, дипломатичний.
- 3. Право на доступ до суду у справах проти України.**

Мультимедіа матеріали:

- [Доступ до суду. – Human Rights Education. – Завантажено 28 квіт. 2016 р. – 10:18.](#)
- [Доступ до суду 5 3. – Human Rights Education. – Завантажено 5 берез. 2017 р. – 4:29.](#)

Практичні завдання:

1. Ознайомтесь із обставинами справи та змістом [Рішення ЄСПЛ у справі Голдер проти Сполученого Королівства 21 лютого 1975](#), зокрема пп. 28-36, та окремими думками суддів Фердроса, Зекія, Джерельда Фіцморіса та з'ясуйте їх позицію та аргументи щодо доступу до суду як складової права на суд.

Заповніть Таблицю

	Позиція та аргументи щодо доступу до суду як складової права на суд
Суд (28-36)	...
Окрема думка судді Фердроса	...
Окрема думка судді Зекія	...
Окрема думка судді Джерельда Фіцморіса	...

Висловіть свою оцінку їх позиції та аргументів. Чи погоджуєтесь Ви безумовно, що текст Конвенції 1950 року містить право на доступу до суду?

2. Ознайомтесь із обставинами справи (п. 8-15, 16-20, 21-23, 24-27, 36) та змістом [Рішення ЄСПЛ у справі Стаббінгс та інші проти Сполученого Королівства від 22 жовтня 1996 року](#), зокрема пп. 43,47-47, 48-49, 50-56 щодо строку позовної давності як підстави обмеження права на доступ до суду.

Заповніть Таблицю

	Позиція та аргументи щодо позовної давності як підстави обмеження права на доступ до суду
Заявники (43,46-47)	...
Уряд та Комісія (48-49)	...
Суд (50-56)	...
Чи було порушення п. 1 статті 6 Конвенції в аспекті права на доступ до суду?	...

Висловіть свою оцінку позиції та аргументів заявників, Уряду та Комісія, Суду. Чи погоджуєтесь Ви із висновками Суду у справі?

3. Ознайомтесь із обставинами справи (п. 5-21) та змістом [Рішення ЄСПЛ у справі Церква села Сосулівка проти України від 28 лютого 2008 року](#), зокрема пп. 38, 47-53 щодо порушення права на доступ до суду.

Заповніть Таблицю

	Позиція та аргументи щодо позовної давності як підстави обмеження права на доступ до суду
Заявника (38, 47)	...
Уряд (48, 49)	...
Суд (50-52)	...
Чи було порушення п. 1 статті 6 Конвенції в аспекті права на доступ до суду?	...

Висловіть свою оцінку позиції та аргументів заявника, Уряду та Суду щодо порушення права на доступ до суду.

4. Ознайомтесь з обставинами справ та анотованим змістом рішень ЄСПЛ та висловіть свою оцінку позицій та аргументів ЄСПЛ щодо різних аспектів права на доступ до суду:

Заповніть Таблицю

		Позиція та аргументи ЄСПЛ щодо різних аспектів права на доступ до суду
1.	Справа «Ернст та інші проти Бельгії» 15.07.2003	...
2.	Справа «Джонс та інші проти Сполученого Королівства» 14.01.2014	...
3.	Справа «Кутіч проти Хорватії» 01.03.2002	...
4.	Справа «Станев проти Болгарії» 17.01.2012	...
5.	Справа «Чудак проти Литви» 23.03.2010	...
6.	Справа «Кройц проти Польщі» 19.06.2001	...

Рекомендовані джерела:

1. Довідник із застосування статті 6 Європейської конвенції з прав людини. Право на справедливий суд (кримінально-процесуальний аспект)). – Рада Європи/ Європейський Суд з прав людини, 2014. – С. 12-14. – Режим доступу: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_UKR.pdf
2. Посібник зі статті 6. Право на справедливий суд (цивільна частина). – Рада Європи/ Європейський Суд з прав людини, 2013. – С. 14-18. – Режим доступу: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_UKR.pdf
3. Справедливое судебное разбирательство в международном праве: Юридический сборник. – Organization for Security and Co-operation in Europe, 2012. – С. 41-47. – Режим доступу: <https://www.osce.org/ru/odihr/100894?download=true>
4. Верба І. О. Міжнародні стандарти права на доступ до правосуддя: теоретико-правові засади / І. О. Верба // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – № 17. – С. 39-42.

– Режим доступу: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc17/part_1/13.pdf

5. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посіб. / Т. І. Дудаш. – 2-ге вид., змінене і доповнене. – К.: Алерта, 2014. – С. 237-244
6. Матат Ю. Право на доступ до суду: європейська традиція та проблеми забезпечення в Україні / Ю. Матат // Jurnalul juridic national: teorie și practică. – 2017. – № 6-2 (28). – С. 19-23. – Режим доступу: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/6/part_2/4.pdf